

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/18-01/40

URBROJ: 65-18-07

Zagreb, 7. lipnja 2018.

HR**NP*022-03/18-01/40*65-18-07**14*

P.Z. br. 313

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o muzejima***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 7. lipnja 2018. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila dr. sc. Ninu Obuljen Koržinek, ministricu kulture, Krešimira Partla i dr. sc. Ivicu Poljička, državne tajnike u Ministarstvu kulture, te Maricu Mikec, doc. dr. sc. Ivu Hraste Sočo i Davora Trupkovića, pomoćnike ministrice kulture.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/17-01/137
Urbroj: 50301-27/12-18-10
Zagreb, 7. lipnja 2018.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Konačni prijedlog zakona o muzejima

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o muzejima.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila dr. sc. Ninu Obuljen Koržinek, ministricu kulture, Krešimira Partla i dr. sc. Ivicu Poljička, državne tajnike u Ministarstvu kulture, te Maricu Mikec, doc. dr. sc. Ivu Hraste Sočo i Davora Trupkovića, pomoćnike ministricu kulture.

3
PREDSJEDNIK
Mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O MUZEJIMA

Zagreb, lipanj 2018.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O MUZEJIMA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim Zakonom uređuju se uvjeti i način obavljanja muzejske djelatnosti, ustrojstvo i djelokrug muzeja, pribavljanje i obrada muzejske građe i vođenje muzejske dokumentacije te druga pitanja od značenja za obavljanje muzejske djelatnosti u svrhu zaštite i promicanja općeljudske i nacionalne kulturne i prirodne baštine.

(2) Muzejska građa od interesa je za Republiku Hrvatsku i ima njezinu osobitu zaštitu.

Članak 2.

Ovim Zakonom se:

- osigurava obavljanje muzejske djelatnosti kao javne službe u okviru Sustava muzeja Republike Hrvatske
- uređuje muzejska djelatnost s ciljem zaštite i očuvanja hrvatske kulturne i prirodne baštine i njezine dostupnosti javnosti
- čuva i štiti kulturna i prirodna baština za sadašnje i buduće naraštaje s ciljem povećanja njihovih kompetencija
- uređuje postupak utvrđivanja svojstva kulturnog dobra za muzejski predmet i muzejsku zbirku upisom u inventarnu knjigu javnog muzeja
- utvrđuju načini financiranja muzejske djelatnosti.

Članak 3.

U smislu ovoga Zakona pojedini pojmovi imaju ova značenja:

1. *muzejska djelatnost* obuhvaća poslove nabave muzejske građe, istraživanja, stručne i znanstvene obrade te njezine sistematizacije u zbirke, zatim trajne zaštite muzejske građe, muzejske dokumentacije i baštinskih lokaliteta i nalazišta u svrhu osiguranja dostupnosti, obrazovanja, tumačenja i predstavljanja javnosti muzejske građe kao kulturnoga materijalnog i nematerijalnog dobra te dijelova prirode

2. *muzej* je pravna osoba ili ustrojstvena jedinica pravne osobe (muzej u sastavu) koja obavlja muzejsku djelatnost u svrhu proučavanja, obrazovanja i uživanja u materijalnoj i nematerijalnoj baštini čovječanstva i njegova okoliša, u službi društva i njegova kulturnoga i gospodarskoga razvitka, otvorena za javnost

3. *javni muzej* je neprofitna pravna osoba kojoj je osnivač Republika Hrvatska i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili pravna osoba u njihovome pretežitom vlasništvu

4. *privatni muzej* je muzej kojemu je osnivač druga pravna ili fizička osoba

5. *muzej vjerske zajednice* je stalna izložba muzejske građe vjerske zajednice dostupna javnosti

6. *muzej zajednice, eko-muzej i samostalna zbirka* su modeli održivog upravljanja prirodnom i kulturnom baštinom koji koriste mehanizme partnerstva, umrežavanja i/ili baštinskog aktivizma u svrhu cjelovitog pristupa očuvanju, interpretaciji i prezentaciji baštine na određenom području

7. *galerija* je pravna osoba ili ustrojstvena jedinica unutar pravne osobe koja nema vlastitu muzejsku građu i obavlja muzejsku djelatnost prezentiranjem javnosti civilizacijskih, kulturnih materijalnih i nematerijalnih dobara te dijelova prirode u skladu s uvjetima propisanim ovim Zakonom

8. *muzejska građa* su sva civilizacijska, kulturna materijalna i nematerijalna dobra i dijelovi prirode u muzeju koja su dio nacionalne i općeljudske baštine

9. *muzejski predmet* je inventarizirani predmet koji je nakon istraživanja i obrade prepoznat kao predmet civilizacijskoga, kulturnoga, prirodnoga i povijesnoga značenja

10. *muzejska zbirka* je skup inventariziranih muzejskih predmeta, sistematiziran i obrađen na stručan način, povezanih po jednoj ili više značajki kulturnih, prirodnih, povijesnih, znanstvenih ili umjetničkih vrijednosti

11. *studijska zbirka* je dio muzejske građe namijenjene izučavanju i znanstvenomu istraživanju

12. *muzejska dokumentacija* je sustavno izrađen, prikupljen, organiziran i pohranjen skup podataka koji je nastao tijekom procesa stručne obrade, zaštite i prezentacije svih muzejskih predmeta koji govore o njihovome stvaranju, svojstvima, povijesti, stjecanju, konzervaciji i prate sve ostale promjene od njihovoga ulaska u muzej

13. *Muzejski dokumentacijski centar* je javna ustanova kojoj je osnivač Republika Hrvatska, a obavlja poslove utvrđene ovim Zakonom.

Članak 4.

(1) Muzejska građa i muzejska dokumentacija štite se kao kulturno dobro i na njih se primjenjuju propisi o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

(2) U pogledu korištenja muzejske građe kojoj nije istekao rok autorskopravne zaštite primjenjuju se propisi iz područja autorskog prava.

Članak 5.

Izrazi koji se koriste u ovome Zakonu, a imaju rodno značenje, koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski spol.

II. MUZEJSKA DJELATNOST

Članak 6.

(1) Muzejsku djelatnost može obavljati muzej, galerija i samostalna zbirka, te muzej, galerija i samostalna zbirka unutar pravne osobe ili druga pravna osoba upisana u sudski ili drugi registar sukladno odredbama ovoga Zakona (u daljnjem tekstu: muzej).

(2) Muzej uz temeljnu djelatnost može obavljati i druge djelatnosti sukladno posebnim propisima.

Članak 7.

Muzej:

1. prikuplja muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju sukladno svojoj misiji i politici skupljanja
2. čuva muzejske predmete u odgovarajućim uvjetima i štiti cjelokupnu muzejsku građu, muzejsku dokumentaciju, baštinske lokalitete i nalazišta u svrhu obrazovanja, proučavanja i uživanja u skladu s propisima o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara
3. vodi propisanu muzejsku dokumentaciju o muzejskim predmetima, zbirkama i aktivnostima muzeja
4. organizira stalne i povremene izložbe
5. organizira istraživanja, izdavačku djelatnost, predavanja, konferencije i stručne skupove te organizira edukativne aktivnosti i radionice
6. podržava i organizira umjetnička i kulturna događanja u okviru svoga djelokruga
7. osigurava da poslove upravljanja muzejskom zbirkom obavljaju stručni muzejski djelatnici sukladno standardima
8. osigurava dostupnost zbirki u obrazovne, stručne i znanstvene svrhe
9. osigurava prihvatljivo okruženje za javnost i dostupnost građe
10. provodi digitalizaciju muzejske građe
11. obavlja reviziju muzejske građe u muzeju i dostavlja izvješće o tome ministarstvu nadležnom za poslove kulture i osnivaču
12. obavlja procjenu povijesne, znanstvene, umjetničke i tržišne vrijednosti muzejske građe za potrebe upravljanja imovinom, osiguranje i otkup
13. izrađuje stručna mišljenja, vještačenja i elaborate o muzejskome predmetu, građi, zbirci o kojoj skrbi i drugim kulturnim dobrima te dijelovima prirode
14. može organizirati izradu i prodaju suvenira i predmeta te izdavanje i prodaju publikacija tematski vezanih uz fundus i program muzeja
15. obavlja i druge djelatnosti sukladno ovom Zakonu i posebnom zakonu.

Članak 8.

(1) Muzej je dužan redovito upisivati muzejske predmete u inventarnu knjigu i voditi drugu dokumentaciju o muzejskoj građi i muzejskoj djelatnosti.

(2) Muzejski predmet i muzejska zbirka upisom u inventarnu knjigu javnog muzeja stječu status kulturnoga dobra, a inventarna knjiga javnog muzeja sastavni je dio Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske.

(3) Ministar nadležan za kulturu donosi pravilnik kojim se propisuje sadržaj i način vođenja dokumentacije o muzejskoj građi i muzejskoj djelatnosti, način stručnog vrednovanja muzejske građe radi uspostavljanja zaštite upisom u inventarnu knjigu javnog muzeja, postupak revizije muzejske građe te utvrđuju uvjeti i način ostvarivanja uvida u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju.

Članak 9.

(1) Muzej može muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju pribavljati kupnjom, darovanjem, nasljeđivanjem, zamjenom, terenskim radom i istraživanjem te na drugi zakonom dopušteni način.

(2) Muzej može pohraniti muzejsku građu koja je rezultat arheoloških i drugih istraživanja ili nalaza, sukladno odredbama zakona kojima se uređuju zaštita i očuvanje kulturnih dobara te zaštita prirode.

(3) Prodaju, darovanje i zamjenu muzejske građe s pratećom dokumentacijom može obaviti muzej kojem je osnivač ili suosnivač Republika Hrvatska, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave samo uz prethodno odobrenje ministarstva nadležnog za poslove kulture po pribavljenom mišljenju Hrvatskoga muzejskog vijeća te ministarstva nadležnog za poslove zaštite prirode ako se radi o muzejskoj građi koja predstavlja zaštićeni dio prirode.

(4) Sredstva dobivena prodajom muzejske građe i dokumentacije mogu se upotrijebiti isključivo za nabavu muzejske građe i muzejske dokumentacije.

(5) Pravni posao sklopljen protivno odredbi stavka 3. ovoga članka smatra se ništetnim.

Članak 10.

(1) Muzej te pravna osoba unutar koje je muzej može na temelju pisanoga ugovora povjeriti muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju na čuvanje i radi izlaganja ili stručne i znanstvene obrade drugomu muzeju te drugoj pravnoj osobi ili državnomu tijelu koji ispunjavaju propisane uvjete za čuvanje povjerene im građe i dokumentacije.

(2) Muzejska građa i dokumentacija u vlasništvu stranoga muzeja ili strane države koju na temelju pisanoga ugovora posudi i preuzme muzej te pravna osoba unutar koje je muzej radi izlaganja te stručne i znanstvene obrade ne može biti predmetom ovrhe i osiguranja prema posebnom propisu, ako je ministar nadležan za kulturu izdao jamstvo kojim se ove pokretnine izuzimaju od ovrhe i osiguranja u Republici Hrvatskoj.

Članak 11.

(1) O smještaju te premještanju muzejske građe i muzejske dokumentacije javnih muzeja odluku donosi ministarstvo nadležno za poslove kulture uz prethodno mišljenje Hrvatskoga muzejskog vijeća te ministarstva nadležnog za poslove zaštite prirode ako se radi o muzejskoj građi koja predstavlja zaštićeni dio prirode.

(2) Protiv odluke iz stavka 1. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 12.

(1) Prostor i oprema muzeja, kojemu je osnivač Republika Hrvatska i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave obvezno se osiguravaju kod osiguravajućega društva za one rizike i u opsegu s kojim je suglasan osnivač ili suosnivači.

(2) Sredstva za osiguranje prostora i opreme iz stavka 1. ovoga članka osigurava osnivač muzeja te pravna osoba unutar koje je muzej.

(3) Muzej iz stavka 1. dužan je osigurati tehničku i fizičku zaštitu muzejske građe i muzejske dokumentacije sukladno propisima, u opsegu s kojim je suglasan osnivač ili suosnivači.

III. SUSTAV MUZEJA I MATIČNA DJELATNOST

Članak 13.

(1) Svi muzeji kojima su osnivači Republika Hrvatska, odnosno jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave povezuju se u Sustav muzeja Republike Hrvatske radi primjene jedinstvenoga stručnog pristupa obavljanju muzejske djelatnosti.

(2) Način i mjerila za povezivanje u Sustav muzeja Republike Hrvatske pravilnikom propisuje ministar nadležan za kulturu.

Članak 14.

(1) Matičnu djelatnost kao organizirani oblik stručnoga djelovanja provode matični muzeji putem Sustava muzeja Republike Hrvatske.

(2) Matična djelatnost obuhvaća sljedeće poslove:

- stručno-savjetodavnu pomoć muzejima
- unaprjeđenje stručnoga rada u muzejima i podizanje razine zaštite i očuvanja muzejske građe
- usklađivanje rada i razvitka muzeja i koordinacije rada unutar Sustava muzeja
- stručni nadzor nad radom muzeja
- druge poslove sukladno ovom Zakonu.

(3) Određivanje statusa matičnoga muzeja unutar Sustava muzeja ovisi o vrsti i važnosti muzejske građe i muzejske dokumentacije kojima muzej raspolaže, stručnoj osposobljenosti djelatnika te opremi muzeja.

(4) Sredstva za obavljanje matične djelatnosti osiguravaju se u državnome proračunu.

(5) Ministar nadležan za kulturu pravilnikom iz članka 13. stavka 2. ovoga Zakona određuje matične muzeje prema propisanim standardima, te tijela koordiniranja unutar Sustava muzeja Republike Hrvatske.

Članak 15.

(1) Muzejski dokumentacijski centar je središnje tijelo Sustava muzeja Republike Hrvatske koje-obavlja sljedeće poslove:

- organizira i koordinira provođenje matične djelatnosti unutar Sustava muzeja Republike Hrvatske
- prikuplja, obrađuje i objavljuje podatke o muzejima, muzejskoj građi, muzejskim zbirkama i muzejskoj dokumentaciji u muzejima u Republici Hrvatskoj
- sudjeluje u planiranju digitalizacije muzejske građe i muzejske dokumentacije
- prikuplja, obrađuje i objavljuje muzejsku statistiku i godišnja izvješća muzeja
- provodi polaganje stručnih ispita za djelatnike muzejske struke
- obavlja i druge poslove sukladno zakonu i statutu.

(2) Muzejski dokumentacijski centar vodi Upisnik javnih i privatnih muzeja u Republici Hrvatskoj u svrhu praćenja stanja u muzejskoj djelatnosti.

(3) Javni i privatni muzej dužan je dostaviti podatke za upis u Upisnik sukladno pravilniku iz stavka 4. ovoga članka u roku od osam dana od pravomoćnosti rješenja o upisu muzeja, odnosno muzejske djelatnosti, u sudski ili drugi odgovarajući registar.

(4) Sadržaj i način vođenja Upisnika iz stavka 2. ovoga članka uređuje se pravilnikom koji donosi ministar nadležan za kulturu.

IV. ORGANIZACIJA MUZEJA

Članak 16.

Muzej se može osnovati kao ustanova, zaklada, udruga, zadruga ili trgovačko društvo, osim ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Članak 17.

(1) Javni muzej kao ustanovu može osnovati Republika Hrvatska, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravna osoba u pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(2) Privatni muzej može osnovati druga pravna i fizička osoba.

(3) Muzej vjerske zajednice može osnovati vjerska zajednica.

(4) Više osnivača iz stavka 1. ovoga članka može zajednički osnovati javni muzej, odnosno više osnivača iz stavaka 2. i 3. ovoga članka može osnovati privatni muzej, a međusobna prava i obveze osnivača uređuju se ugovorom.

(5) Javni muzej mogu zajednički osnovati Republika Hrvatska, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i fizička i pravna osoba, a međusobna prava i obveze osnivača uređuju se ugovorom.

(6) Muzej u sastavu osniva pravna osoba kao svoju podružnicu, odnosno kao svoju ustrojstvenu jedinicu.

Članak 18.

(1) Muzej se može osnovati ako su osigurani uvjeti sukladno standardima iz članka 19. ovoga Zakona:

- muzejska građa
- muzejska dokumentacija relevantna za vrstu muzeja koji se osniva
- prostor za obavljanje djelatnosti
- oprema i sredstva za rad te sustav osiguranja za zaštitu muzejske građe i muzejske dokumentacije
- rad stručnih djelatnika
- plan rada i razvitka muzeja.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, standardima iz članka 19. ovoga Zakona propisat će se koji od uvjeta iz stavka 1. ovoga članka je dužan osigurati osnivač za osnivanje muzeja vjerske zajednice, muzeja zajednice, eko-muzeja, galerije i samostalne zbirke.

(3) Postojanje uvjeta za osnivanje muzeja iz stavaka 1. i 2. ovoga članka utvrđuje rješenjem ministarstvo nadležno za poslove kulture po prethodno pribavljenom mišljenju Hrvatskoga muzejskog vijeća.

(4) Osnivač muzeja dužan je pribaviti rješenje o postojanju uvjeta za osnivanje muzeja iz stavka 3. ovoga članka prije traženja upisa u sudski ili drugi registar.

(5) Protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 19.

Stručni i tehnički standardi za osnivanje muzeja, muzeja vjerske zajednice, muzeja zajednice, eko-muzeja, galerije i samostalne zbirke, za određivanje vrste muzeja s obzirom na vrstu građe i područje na kojem obavlja temeljnu djelatnost, za rad te za smještaj i čuvanje muzejske građe i muzejske dokumentacije, propisuju se pravilnikom koji donosi ministar nadležan za kulturu.

Članak 20.

(1) Muzej prestaje s radom sukladno odredbama zakona.

(2) Odluka o prestanku rada i statusnim promjenama muzeja kojemu je osnivač ili suosnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravna osoba u pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave može se donijeti uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za poslove kulture, po pribavljenome mišljenju Hrvatskoga muzejskog vijeća.

(3) Nije dopuštena statusna promjena muzeja pripajanjem centrima za kulturu, otvorenim i pučkim učilištima i drugim ustanovama za obrazovanje odraslih kojima su osnivači općine i gradovi koji imaju iznad 10.000 stanovnika, odnosno spajanje muzeja u jednu ustanovu s prethodno navedenim ustanovama.

(4) Odluka o prestanku rada i statusnim promjenama muzeja mora sadržavati odredbe o zaštiti i smještaju muzejske građe i muzejske dokumentacije na temelju prethodnoga mišljenja Hrvatskoga muzejskog vijeća.

Članak 21.

Ustrojstvo i upravljanje muzejom uređuje se statutom i/ili drugim općim aktom muzeja, odnosno općim aktom pravne osobe u čijem je sastavu, a u skladu sa zakonom i aktom o osnivanju.

Članak 22.

(1) Tijela javnoga muzeja su ravnatelj, upravno vijeće i stručno vijeće, osim ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

(2) Privatni muzej ima tijela propisana posebnim zakonom te stručno vijeće sukladno odredbama ovoga Zakona.

Članak 23.

(1) Javni muzej s više od pet zaposlenika ima upravno vijeće.

(2) Upravno vijeće ima pet ili sedam članova, od kojih većinu imenuje osnivač iz redova istaknutih kulturnih, javnih, znanstvenih djelatnika, pravnih, ekonomskih i financijskih stručnjaka, jednoga bira stručno vijeće, a ako ono nije osnovano, stručni muzejski djelatnici iz svojih redova, te jednoga člana biraju svi radnici sukladno zakonu kojim se uređuju radni odnosi.

(3) Za člana upravnoga vijeća iz stavka 2. ovoga članka osnivač može imenovati osobu koja ima završen diplomski sveučilišni ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij ili s njim izjednačen studij.

(4) Način izbora članova upravnoga vijeća, trajanje mandata, donošenje odluka i druga pitanja u vezi s radom upravnoga vijeća uređuju se statutom javnoga muzeja.

Članak 24.

Upravno vijeće:

- usvaja program rada i razvitka javnoga muzeja na prijedlog ravnatelja i uz pribavljeno mišljenje stručnoga vijeća, a ako ono nije osnovano, uz mišljenje stručnih muzejskih djelatnika, te nadzire njegovo izvršavanje
- usvaja financijski plan i godišnji obračun te izvješće o izvršenju programa rada i razvitka javnoga muzeja

- donosi statut uz prethodnu suglasnost osnivača, odnosno osnivača s većinskim udjelom
- donosi druge opće akte javnoga muzeja sukladno statutu
- obavlja druge poslove određene zakonom, aktom o osnivanju i statutom.

Članak 25.

- (1) Javnim muzejom upravlja ravnatelj.
- (2) Ravnatelj predstavlja i zastupa javni muzej u pravnome prometu i pred tijelima javne vlasti te obavlja druge poslove predviđene zakonom, aktom o osnivanju i statutom.
- (3) Ako javni muzej nema upravno vijeće, ravnatelj obavlja i poslove iz članka 24. ovoga Zakona.

Članak 26.

- (1) Ravnatelja javnoga muzeja kojemu je osnivač Republika Hrvatska imenuje i razrješuje ministar nadležan za kulturu.
- (2) Ako je Republika Hrvatska suosnivač javnoga muzeja, ravnatelja imenuje i razrješuje ministar nadležan za kulturu uz prethodno pribavljeno mišljenje suosnivača.
- (3) Ravnatelja javnoga muzeja, kojemu je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, imenuje i razrješuje osnivač, odnosno više osnivača sporazumno na prijedlog upravnoga vijeća.
- (4) Način imenovanja i razrješenja ravnatelja iz stavka 3. ovoga članka pobliže se uređuje statutom i ugovorom osnivača.
- (5) Ravnatelja javnoga muzeja u kojem je zaposleno do pet zaposlenika, kojemu je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, imenuje i razrješuje osnivač, odnosno više osnivača sporazumno, a način imenovanja i razrješenja pobliže se uređuje statutom i ugovorom osnivača.
- (6) Javni natječaj za imenovanje ravnatelja iz stavka 5. ovoga članka raspisuje i provodi osnivač, odnosno jedan od osnivača utvrđen aktom o osnivanju, statutom ili ugovorom.
- (7) Javni natječaj za imenovanje ravnatelja javnoga muzeja iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka raspisuje i provodi javni muzej.
- (8) Ne raspiše li javni muzej iz stavka 7. ovoga članka javni natječaj za imenovanje ravnatelja u propisanome roku, natječaj će raspisati osnivač.
- (9) Ravnatelj javnoga muzeja imenuje se na mandat od četiri godine i može biti ponovno imenovan.

(10) Ako osnivač, odnosno osnivači, ne obave razrješenje i imenovanje ravnatelja javnoga muzeja kojemu je istekao mandat ili ovlast vršitelja dužnosti ravnatelja javnoga muzeja, tijelo nadležno za provedbu nadzora nad zakonitošću rada i općih akata javnoga muzeja iz članka 34. stavka 2. ovoga Zakona razriješi će dužnosti ravnatelja i imenovati vršitelja dužnosti ravnatelja bez provođenja javnoga natječaja do imenovanja ravnatelja, odnosno vršitelja dužnosti ravnatelja od strane osnivača.

(11) Ravnateljem javnoga muzeja može se, na temelju predloženoga četverogodišnjeg programa rada, imenovati osoba koja ima završen diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij ili s njim izjednačen studij, najmanje pet godina rada u muzeju ili najmanje deset godina rada u kulturi, znanosti ili obrazovanju, odlikuje se stručnim, radnim i organizacijskim sposobnostima te ispunjava druge uvjete propisane statutom.

(12) Iznimno od stavka 11. ovoga članka, ako se na ponovljeni natječaj ne javi osoba koja ima propisane uvjete, za ravnatelja javnoga muzeja može se, na temelju predloženoga četverogodišnjeg programa rada, imenovati osoba koja ima završeno propisano obrazovanje, najmanje jednu godinu rada u muzeju ili najmanje pet godina rada u kulturi, odlikuje se stručnim, radnim i organizacijskim sposobnostima te ispunjava druge uvjete propisane statutom.

(13) Za vršitelja dužnosti ravnatelja javnoga muzeja može se, bez provođenja javnoga natječaja, imenovati osoba koja ima obrazovanje propisano stavkom 11. ovoga članka, a na ovu dužnost može se imenovati i osoba koja nije djelatnik javnoga muzeja.

Članak 27.

(1) Muzej u sastavu ima voditelja.

(2) Voditelj muzeja u sastavu pravne osobe kojoj je osnivač Republika Hrvatska mora ispunjavati iste uvjete kao i ravnatelj javnoga muzeja, a voditelj muzeja u sastavu kojemu je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mora imati obrazovanje propisano člankom 26. stavkom 11. ovoga Zakona te druge uvjete propisane statutom.

(3) Voditelja muzeja iz stavka 2. ovoga članka imenuje i razrješava tijelo upravljanja pravne osobe u sastavu koje je muzej.

Članak 28.

(1) Muzej s pet i više zaposlenih ima stručno vijeće.

(2) Stručno vijeće raspravlja o stručnim pitanjima rada muzeja, razmatra i predlaže programe rada, razmatra izvješća o radu, daje mišljenja i prijedloge u vezi s razvojem djelatnosti te obavlja i druge stručne poslove u skladu sa statutom muzeja.

(3) Stručno vijeće muzeja čine u pravilu svi stručni muzejski djelatnici muzeja, osim ako statutom muzeja, odnosno pravne osobe u čijem je sastavu muzej, nije određen drugačiji sastav stručnoga vijeća.

Članak 29.

(1) Stručni muzejski djelatnici odgovorni su za obavljanje svih stručnih poslova javnih muzeja za koje su zaduženi ili su stekli odgovarajuća stručna muzejska zvanja.

(2) Stručnim muzejskim djelatnicima zaposlenim u javnom muzeju nije dopušteno obavljati poslove iz područja muzejske djelatnosti izvan muzeja bez prethodne pisane suglasnosti ravnatelja muzeja. Suglasnost mora sadržavati uvjete obavljanja odobrenih poslova.

(3) Ministar nadležan za kulturu donosi rješenje o stjecanju viših stručnih muzejskih zvanja i drugih viših zvanja u muzejskoj struci u skladu s odredbama pravilnika iz stavka 5. ovoga članka uz stručno mišljenje Hrvatskoga muzejskog vijeća.

(4) Protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

(5) Stručna muzejska zvanja i druga zvanja u muzejskoj djelatnosti te uvjete i način njihova stjecanja propisuje pravilnikom ministar nadležan za kulturu.

Članak 30.

Privatni muzeji dužni su osigurati rad stručnih muzejskih djelatnika za obavljanje stručnih poslova u muzeju sukladno pravilnicima iz članka 19. i članka 29. stavka 5. ovoga Zakona.

Članak 31.

(1) Sredstva za rad muzeja osigurava osnivač, a sredstva za rad muzeja uključuju sredstva za plaće, sredstva za program, materijalne izdatke, kao i sredstva za investicije i investicijsko održavanje te otkup muzejske građe.

(2) Sredstva za posebne programe osigurava osnivač, a ovisno o svome interesu i tijela državne uprave u čijem je djelokrugu program koji se ostvaruje, kao i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na području kojih se program ostvaruje te druge pravne i fizičke osobe.

(3) Ministarstvo nadležno za poslove kulture može sudjelovati u osiguranju sredstava za rad muzeja iz stavka 1. ovoga članka, za redovito očuvanje i održavanje muzejskoga prostora, predmeta ili muzejske zbirke koji su u državnome vlasništvu, a nalaze se u muzeju kojemu je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, o čemu se sklapa ugovor.

(4) Sredstva za rad muzeja osiguravaju se i iz vlastitih prihoda, sponzorstvima, darovanjima i na drugi način u skladu sa zakonom.

Članak 32.

(1) Muzej kojemu je osnivač Republika Hrvatska i/ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave vodi financijsko poslovanje i računovodstvo u skladu s propisima za proračunske korisnike.

(2) Muzej vjerske zajednice osnovan kao ustanova i muzej osnovan kao zaklada vode financijsko poslovanje i računovodstvo u skladu s propisima za neprofitne organizacije.

(3) Muzej koji je osnovan kao ustanova kojoj je osnivač druga pravna osoba vodi financijsko poslovanje i računovodstvo u skladu s propisima za poduzetnike ako je pravna osoba osnivač obveznik utvrđivanja i plaćanja poreza na dobit za svoju ukupnu djelatnost ili je temeljni cilj osnivanja i djelovanja muzeja stjecanje dobiti.

(4) Muzej osnovan kao trgovačko društvo bez obzira na osnivača vodi financijsko poslovanje i računovodstvo u skladu s propisima za poduzetnike.

(5) Muzej osnovan kao udruga i zadruga vodi financijsko poslovanje i računovodstvo u skladu s posebnim propisima.

Članak 33.

(1) Stručni nadzor nad radom muzeja obavlja matični muzej ili drugi muzej koji ministarstvo nadležno za poslove kulture ovlasti.

(2) Stručni nadzor nad radom matičnih muzeja i zaštitom njihove muzejske građe i muzejske dokumentacije provodi ministarstvo nadležno za poslove kulture.

(3) Muzej iz stavka 1. ovoga članka dužan je matičnom muzeju ili drugom muzeju koji ministarstvo nadležno za poslove kulture ovlasti, na zahtjev, omogućiti uvid u podatke potrebne za obavljanje stručnoga nadzora.

(4) Matični muzej iz stavka 2. ovoga članka dužan je ministarstvu nadležnom za poslove kulture, na zahtjev, omogućiti uvid u podatke potrebne za obavljanje stručnoga nadzora.

Članak 34.

(1) Nadzor nad zakonitošću rada i općih akata muzeja kojemu je osnivač ili suosnivač Republika Hrvatska ili muzeja unutar pravne osobe kojoj je Republika Hrvatska osnivač ili suosnivač obavlja ministarstvo nadležno za poslove kulture.

(2) Nadzor nad zakonitošću rada i općih akata muzeja kojemu je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te druga pravna i fizička osoba obavlja ured državne uprave u županiji na području koje je njegovo sjedište, odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba.

Članak 35.

(1) Ako nadležno tijelo iz članka 34. ovoga Zakona u obavljanju nadzora nad zakonitošću rada i općih akata utvrdi da muzej, odnosno muzej u sastavu, ne ispunjava koji od uvjeta iz članka 18. stavaka 1. i 2. i članka 19. ovoga Zakona, odredit će osnivaču rok u kojem je dužan otkloniti uočene nedostatke.

(2) Ne otkloni li osnivač uočene nedostatke u određenome roku, nadležno upravno tijelo donijet će rješenje o zabrani rada muzeja, odnosno muzeja u sastavu.

(3) Protiv rješenja o zabrani rada iz stavka 2. ovoga članka koje je donijelo nadležno upravno tijelo iz članka 34. stavka 1. ovoga Zakona žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

(4) Protiv rješenja o zabrani rada iz stavka 2. ovoga članka koje je donijelo nadležno upravno tijelo iz članka 34. stavka 2. ovoga Zakona može se podnijeti žalba ministarstvu nadležnom za poslove kulture.

V. HRVATSKO MUZEJSKO VIJEĆE

Članak 36.

(1) Hrvatsko muzejsko vijeće je savjetodavno tijelo pri ministarstvu nadležnom za poslove kulture koje obavlja stručne i druge poslove muzejske djelatnosti u skladu s odredbama ovoga Zakona, a osobito:

- razmatra stanje u muzejskoj djelatnosti u Republici Hrvatskoj
- predlaže opće i specifične mjere i programe za poticanje razvitka i unaprjeđivanja muzejske djelatnosti
- potiče unaprjeđenje normi i propisa od značenja za muzejsku djelatnost
- daje preporuke i mišljenja o pojedinim pitanjima iz područja muzejske djelatnosti
- vrednuje i predlaže financiranje programskih aktivnosti pravnih osoba iz područja muzejske djelatnosti
- obavlja poslove predviđene ovim Zakonom i drugim propisima, kao i druge poslove koje mu povjeri ministarstvo nadležno za poslove kulture
- daje mišljenje ministarstvu nadležnom za poslove kulture o stjecanju viših zvanja u muzejskoj struci.

(2) Hrvatsko muzejsko vijeće ima predsjednika i šest članova.

(3) Predsjednika i članove Hrvatskoga muzejskog vijeća imenuje i razrješuje ministar nadležan za kulturu.

(4) Za predsjednika i članove Hrvatskoga muzejskog vijeća imenuju se osobe koje su istaknuti stručnjaci u području muzejske djelatnosti.

(5) Ministar nadležan za kulturu pokreće postupak imenovanja predsjednika i članova Hrvatskoga muzejskog vijeća javnim pozivom muzejskim strukovnim udrugama, muzejima te muzejima u sastavu i drugim osobama povezanim s muzejskom djelatnošću da podnesu pisane i obrazložene prijedloge kandidata za izbor predsjednika i članova Hrvatskoga muzejskog vijeća.

(6) Javni poziv iz stavka 5. ovoga članka objavljuje se na mrežnim stranicama ministarstva nadležnog za poslove kulture, a rok za podnošenje prijedloga ne može biti kraći od 30 dana od dana objave javnoga poziva.

(7) Mandat članova Hrvatskoga muzejskog vijeća traje četiri godine.

(8) Hrvatsko muzejsko vijeće donosi poslovnik o svome radu.

(9) Stručne i administrativne poslove za Hrvatsko muzejsko vijeće obavljaju stručne službe ministarstva nadležnog za poslove kulture.

Članak 37.

Sredstva za rad Hrvatskoga muzejskog vijeća osiguravaju se u državnome proračunu.

VI. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 38.

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj muzej te pravna osoba unutar koje je muzej, kao i druga pravna osoba koja:

1. obavlja muzejsku djelatnost, a nije upisana u sudski ili drugi registar u skladu s odredbom članka 6. stavka 1. ovoga Zakona
2. ne upisuje redovito muzejske predmete u inventarnu knjigu ili ne vodi drugu dokumentaciju o muzejskoj građi i muzejskoj djelatnosti, suprotno odredbi članka 8. stavka 1. ovoga Zakona
3. povjeri muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju na čuvanje ili radi izlaganja ili stručne i znanstvene obrade drugomu muzeju te drugoj pravnoj osobi ili državnomu tijelu koji ne ispunjavaju propisane uvjete za čuvanje povjerene im građe i dokumentacije, suprotno odredbi članka 10. stavka 1. ovoga Zakona
4. ne dostavi podatke za upis u Upisnik pri Muzejskome dokumentacijskom centru u skladu s odredbom članka 15. stavka 3. ovoga Zakona
5. ne omogući matičnom muzeju ili drugom muzeju kojeg ovlasti ministarstvo nadležno za poslove kulture uvid u podatke potrebne za obavljanje stručnoga nadzora u skladu s odredbom članka 33. stavka 3. ovoga Zakona
6. ne omogući ministarstvu nadležnom za poslove kulture uvid u podatke potrebne za obavljanje stručnoga nadzora u skladu s odredbom članka 33. stavka 4. ovoga Zakona.

(2) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka fizička osoba, odnosno fizička osoba zadužena za obavljanje navedenih poslova.

(3) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(4) U slučaju da su prekršaji iz stavka 1. ovoga članka učinjeni radi stjecanja materijalne koristi, novčanom kaznom do 100.000,00 kuna kaznit će se muzej, odnosno pravna osoba unutar koje je muzej, a odgovorna osoba u pravnoj osobi kaznit će se novčanom kaznom do 20.000,00 kuna.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 39.

(1) Muzej te muzej unutar pravne osobe dužan je uskladiti svoj statut i druge opće akte i svoj rad s odredbama ovoga Zakona u roku od 120 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Muzejsko vijeće muzeja koje je ustrojeno prema odredbama Zakona o muzejima (Narodne novine, broj 110/15) i čiji je sastav u skladu s člankom 23. stavcima 2. i 3. ovoga Zakona, nastavlja rad do isteka mandata, odnosno razrješenja kao upravno vijeće prema odredbama ovoga Zakona.

Članak 40.

(1) Hrvatsko muzejsko vijeće imenovano prema odredbama Zakona u muzejima (Narodne novine, broj 110/15) nastavlja s radom do imenovanja Hrvatskog muzejskog vijeća prema odredbama ovoga Zakona.

(2) Ministar nadležan za kulturu će u roku od šezdeset dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona pokrenuti postupak imenovanja predsjednika i članova Hrvatskog muzejskog vijeća objavom javnog poziva sukladno članku 36. ovoga Zakona.

Članak 41.

(1) Muzej koji nije u cijelosti inventarizirao muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju dužan je pristupiti inventarizaciji muzejskih predmeta koji do stupanja na snagu ovoga Zakona nisu uvedeni u inventarnu knjigu.

(2) Ravnatelj muzeja, odnosno voditelj muzeja unutar pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka dužan je u roku od devedeset dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti program inventarizacije i upisa muzejske građe i muzejske dokumentacije u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske s utvrđenim vremenskim rokom izvršenja do 31. prosinca 2020. godine i o tome obavijestiti ministarstvo nadležno za poslove kulture, kao i izvještavati ministarstvo nadležno za poslove kulture o tijeku izvršavanja navedenog programa svakih šest mjeseci.

Članak 42.

(1) Muzejska građa i muzejska dokumentacija koja je imala status društvenoga vlasništva, a na dan stupanja na snagu Zakona o ustanovama (Narodne novine, br. 76/93, 29/97 - ispravak, 47/99 - ispravak i 35/08) zatečena je u javnim ustanovama, muzejima i galerijama te muzejima, galerijama i zbirkama unutar javnih ustanova, državno je vlasništvo.

(2) Vlada Republike Hrvatske može vlasništvo nad muzejskom građom i muzejskom dokumentacijom iz stavka 1. ovoga članka prenijeti na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, koje su osnivači muzeja, odnosno osnivače muzeja u sastavu, kod kojih se ta muzejska građa i muzejska dokumentacija nalazi, ako su je u cijelosti inventarizirali.

Članak 43.

(1) Ministar nadležan za kulturu donijet će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona pravilnike iz članka 8. stavka 3., članka 13. stavka 2., članka 15. stavka 4., članka 19. i članka 29. stavka 5. ovoga Zakona.

(2) Do stupanja na snagu propisa iz stavka 1. ovoga članka primjenjivat će se:

- Pravilnik o očevidniku muzeja te muzeja, galerija i zbirki unutar ustanova i drugih pravnih osoba (Narodne novine, broj 96/99)
- Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja uvida u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju (Narodne novine, broj 115/01)
- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi (Narodne novine, broj 108/02)
- Pravilnik o načinu i mjerilima za povezivanje u sustav muzeja Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 120/02 i 82/06)
- Pravilnik o stručnim i tehničkim standardima za određivanje vrste muzeja, za njihov rad, te za smještaj muzejske građe i muzejske dokumentacije (Narodne novine, broj 30/06)
- Pravilnik o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u muzejskoj struci (Narodne novine, br. 97/10 i 112/11).

Članak 44.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o muzejima (Narodne novine, broj 110/15).

Članak 45.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

O B R A Z L O Ź E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Zakonom o muzejima (Narodne novine, broj 110/15) u glavnim odredbama nije bitno mijenjan pravni režim u obavljanju muzejske djelatnosti u odnosu na razdoblje koje mu je prethodilo. Imajući u vidu proces digitalizacije muzejske građe i dokumentacije te niz strukovnih i tehnoloških promjena u obavljanju muzejske djelatnosti, proizašla je potreba za jasnoćom zakonskih odredbi, njihovim reorganiziranjem i sustavnijim nomotehničkim rješenjima zbog lakše pravne interpretacije pojedinih odredbi koje izražavaju osnovni smisao Zakona (*ratio legis*). Također, zbog navedenih procesa javila se nužnost usklađenoga postupanja s muzejskom, arhivskom i knjižničnom građom.

U Očevidniku muzeja i galerija te muzeja, galerija i zbirki unutar pravnih osoba kao i drugih pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju muzejsku djelatnost, službenom registru Ministarstva kulture Republike Hrvatske, upisano je 156 pravnih osoba registriranih za obavljanje muzejske djelatnosti. S obzirom na navedeno, potrebno je urediti uvjete za obavljanje muzejske djelatnosti uzimajući u obzir određene posebnosti i specifičnosti u obavljanju muzejske djelatnosti. Ovakvo stanje u praksi stvara prepreke za daljnji razvoj muzejske djelatnosti utemeljen na stručnim i profesionalnim standardima prema kojima bi svi oblici obavljanja djelatnosti mogli biti i formalno-pravno mogući.

Zakonom o muzejima iz 2015. godine proširen je popis stručnih djelatnika u muzejima u obavljanju muzejske djelatnosti, za što nije postojala podrška stručne javnosti. Također, navedena zvanja nisu zaživjela u praksi kao specifičnost muzejske djelatnosti. Postojeći Zakon nije predvidio mehanizme provedivosti odredbi koje se odnose na primjenu jedinstvenog stručnog obavljanja muzejske djelatnosti među muzejima u Republici Hrvatskoj kroz Sustav muzeja. Također, nisu u cijelosti provedene odredbe o inventarizaciji sveukupne muzejske građe i muzejske dokumentacije u Republici Hrvatskoj.

II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM UREĐUJU

Predloženim zakonom uređuje se sljedeće:

- određuje se značenje pojedinih pojmova u smislu ovoga zakona
- djelatnost muzeja te njegova uloga kao subjekta u središtu obavljanja muzejske djelatnosti prema međunarodno priznatim smjericama svjetskih organizacija muzealaca, po kojima je muzej institucija u službi suvremenoga društva i njegova razvoja, a s ciljem djelovanja od javnoga interesa. Omogućuje se da muzej bude mjestom podizanja svijesti i senzibilizacije javnosti za odgovorno i održivo korištenje kulturne i prirodne baštine kao kulturnoga dobra Republike Hrvatske
- muzejska djelatnost s naglaskom na javni i kulturni interes, a ne kao komercijalna djelatnost
- način i uvjeti osnivanja muzeja u Republici Hrvatskoj
- propisuje se obavljanje drugih djelatnosti muzeja pod uvjetom kompatibilnosti, onih djelatnosti koje će podržati ulogu i misiju muzeja u svrhu predstavljanja, promoviranja i zaštite nacionalne baštine, ali istodobno osigurava obavljanje komercijalne djelatnosti

- organizacija upravljanja i djelatnost muzeja
- koordinacija i organizacija stručnoga djelovanja muzeja kroz Sustav muzeja Republike Hrvatske
- djelokrug rada Muzejskoga dokumentacijskog centra kao središnjega matičnog tijela unutar Sustava muzeja
- djelokrug rada Hrvatskoga muzejskog vijeća kao najvišega savjetodavnog tijela Ministarstva kulture
- rok za okončanje inventarizacije cjelokupne muzejske građe u Republici Hrvatskoj.

Donošenjem ovoga zakona proisteći će sljedeće posljedice:

- promijenit će se naziv upravnoga tijela muzeja - vraća se naziv "upravno vijeće", propisuju se uvjeti za članove upravnih vijeća (mogu biti samo visokoobrazovani) i definira se stručno vijeće
- jačanje upravljačke uloge ravnatelja muzeja propisivanjem uvjeta pri izboru ravnatelja za zanimanja izvan muzejske struke
- prvi se put u Zakon uvodi središnje matično tijelo za muzeje, organizacijski oblik sustava muzeja - Muzejski dokumentacijski centar, ustanova kojoj je osnivač Republika Hrvatska i kojoj se daje uloga organizatora i koordinatora rada muzeja, unutar organiziranoga sustava
- završit će se proces inventarizacije cjelokupne muzejske građe u Republici Hrvatskoj do kraja 2020., u skladu s informatičkom i tehničkom razinom pismenosti suvremenoga digitalnog doba, a s ciljem postizanja konačnoga učinka - utvrđivanja stvarnoga broja muzejskih predmeta i muzejskih zbirki koje su u pohrani u muzejima Republike Hrvatske, a koji do danas nije ažuriran, te njihova registracija kao kulturnoga dobra Republike Hrvatske, a koji će odgovoriti na pitanja stvarne količine i vrste nacionalnoga kulturnog dobra, kao i na pitanje vlasništva muzejske građe u svim muzejima u Republici Hrvatskoj (i onima kojima je osnivač Republika Hrvatska, kao i onima kojima je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave).

III. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Člankom 1. propisuje se da se ovim Zakonom uređuju uvjeti i način obavljanja muzejske djelatnosti, ustrojstvo i djelokrug muzeja, pribavljanje i obrada muzejske građe i vođenje muzejske dokumentacije te druga pitanja od značenja za obavljanje muzejske djelatnosti u svrhu zaštite i promicanja općeljudske i nacionalne kulturne i prirodne baštine. Muzejska građa od interesa je za Republiku Hrvatsku i ima njezinu osobitu zaštitu.

Člankom 2. propisuje se da se ovim Zakonom osigurava obavljanje muzejske djelatnosti kao javne službe u okviru Sustava muzeja Republike Hrvatske, uređuje muzejska djelatnost s ciljem zaštite i očuvanja hrvatske kulturne i prirodne baštine i njezine dostupnosti javnosti, čuva i štiti kulturna i prirodna baština za sadašnje i buduće naraštaje s ciljem povećanja njihovih kompetencija uređuje postupak utvrđivanja svojstva kulturnog dobra za muzejski predmet i muzejsku zbirku upisom u inventarnu knjigu javnog muzeja, utvrđuju načini financiranja muzejske djelatnosti.

Člankom 3. definiraju se značenja sljedećih pojmova: muzejska djelatnost, muzej, javni muzej, privatni muzej, muzej vjerske zajednice, muzej zajednice, eko-muzej, samostalna zbirka, galerija, muzejska građa, muzejski predmeti, muzejska zbirka, studijska zbirka, muzejska dokumentacija i Muzejski dokumentacijski centar.

Člankom 4. propisuje se da se muzejska građa i muzejska dokumentacija štite se kao kulturno dobro i da se na njih primjenjuju propisi o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara te da se u pogledu korištenja muzejske građe kojoj nije istekao rok autorskopravne zaštite primjenjuju propisi iz područja autorskoga prava.

Člankom 5. propisuje se da se izrazi koji se koriste u ovome Zakonu, a imaju rodno značenje, koriste neutralno i da se odnose jednako na muški i ženski spol.

Člankom 6. propisuje se da muzejsku djelatnost može obavljati muzej, galerija i samostalna zbirka te muzej, galerija i samostalna zbirka unutar pravne osobe ili druga pravna osoba upisana u sudski ili drugi registar sukladno odredbama ovoga Zakona. Muzej uz temeljnu djelatnost može obavljati i druge djelatnosti sukladno posebnim propisima.

Člankom 7. propisuje se da muzej prikuplja muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju sukladno svojoj misiji i politici skupljanja, čuva muzejske predmete u odgovarajućim uvjetima i štiti cjelokupnu muzejsku građu, muzejsku dokumentaciju, baštinske lokalitete i nalazišta u svrhu obrazovanja, proučavanja i uživanja u skladu s propisima o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, vodi propisanu muzejsku dokumentaciju o muzejskim predmetima, zbirkama i aktivnostima muzeja, organizira stalne i povremene izložbe, organizira istraživanja, izdavačku djelatnost, predavanja, konferencije i stručne skupove te organizira edukativne aktivnosti i radionice, podržava i organizira umjetnička i kulturna događanja u okviru svoga djelokruga, osigurava da poslove upravljanja muzejskom zbirkom obavlja stručno muzejsko djelatnici sukladno standardima, također osigurava dostupnost zbirki u obrazovne, stručne i znanstvene svrhe, osigurava prihvatljivo okruženje za javnost i dostupnost građe, provodi digitalizaciju muzejske građe, obavlja reviziju muzejske građe u muzeju i dostavlja izvješće o tome ministarstvu nadležnom za poslove kulture i osnivaču, obavlja procjene povijesne, znanstvene, umjetničke i tržišne vrijednosti muzejske građe za potrebe upravljanja imovinom, osiguranje i otkup, ujedno izrađuje stručna mišljenja, vještačenja i elaborate o muzejskome predmetu, građi, zbirci o kojoj skrbi i drugim kulturnim dobrima i dijelovima prirode, može organizirati izradu i prodaju suvenira i predmeta te izdavanje i prodaju publikacija tematski vezanih uz fundus i program muzeja, također obavlja druge djelatnosti sukladno posebnom zakonu. Naime, muzeji obavljaju određene poslove, osim sukladno Zakonom o muzejima, također sukladno nekim drugim zakonima kao što je primjerice Zakon o trgovini u kojem je definirana djelatnost muzejskih suvenirnica i sl.

Člankom 8. propisuje se da je muzej dužan redovito upisivati muzejske predmete u inventarnu knjigu i voditi drugu dokumentaciju o muzejskoj građi i muzejskoj djelatnosti. Muzejski predmet i muzejska zbirka upisom u inventarnu knjigu javnog muzeja stječu status kulturnoga dobra, a inventarna knjiga javnog muzeja sastavni je dio Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske. Ministar nadležan za kulturu donosi pravilnik kojim se propisuje sadržaj i način vođenja dokumentacije o muzejskoj građi i muzejskoj djelatnosti, način stručnog vrednovanja muzejske građe radi uspostavljanja zaštite upisom u inventarnu knjigu javnog muzeja, postupak revizije muzejske građe te utvrđuju uvjeti i način ostvarivanja uvida u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju.

Člankom 9. propisuje se da muzej može muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju pribavljati kupnjom, darovanjem, nasljeđivanjem, zamjenom, terenskim radom i istraživanjem te na drugi zakonom dopušten način. Muzej može pohraniti muzejsku građu koja je rezultat arheoloških i drugih istraživanja ili nalaza, sukladno odredbama zakona kojima se uređuju zaštita i očuvanje kulturnih dobara te zaštita prirode. Prodaju, darovanje i zamjenu muzejske građe s pratećom dokumentacijom može obaviti muzej kojem je osnivač ili suosnivač Republika Hrvatska, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave samo uz prethodno odobrenje ministarstva nadležnog za poslove kulture po pribavljenome mišljenju Hrvatskoga muzejskog vijeća te ministarstva nadležnog za poslove zaštite prirode ako se radi o muzejskoj građi koja predstavlja zaštićeni dio prirode. Sredstva dobivena prodajom muzejske građe i dokumentacije mogu se upotrijebiti isključivo za nabavu muzejske građe i muzejske dokumentacije. Također se propisuje da se pravni posao sklopljen suprotno odredbi o prodaji, darovanju i zamjeni muzejske građe, smatra ništetnim.

Člankom 10. propisuje se da muzej te pravna osoba unutar koje je muzej može na temelju pisanoga ugovora povjeriti muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju na čuvanje i radi izlaganja drugomu muzeju te drugoj pravnoj osobi ili državnomu tijelu koji ispunjavaju propisane uvjete za čuvanje povjerene im građe i dokumentacije. Muzejska građa i dokumentacija u vlasništvu stranoga muzeja ili strane države koju na temelju pisanoga ugovora posudi i preuzme muzej te pravna osoba unutar koje je muzej, radi izlaganja te stručne i znanstvene obrade, ne može biti predmetom ovrhe i osiguranja prema posebnome propisu ako je ministar nadležan za kulturu izdao jamstvo kojim se ove pokretnine izuzimaju od ovrhe i osiguranja u Republici Hrvatskoj.

Člankom 11. propisuje se da o smještaju te premještaju muzejske građe i muzejske dokumentacije javnih muzeja odluku donosi ministarstvo nadležno za poslove kulture uz prethodno mišljenje Hrvatskoga muzejskog vijeća te ministarstva nadležnog za poslove zaštite prirode ako se radi o muzejskoj građi koja predstavlja zaštićeni dio prirode. Protiv odluke o smještaju te premještaju muzejske građe i muzejske dokumentacije žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Člankom 12. propisuje se da se prostor i oprema muzeja, kojemu je osnivač Republika Hrvatska i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, obvezno osiguravaju kod osiguravajućega društva za one rizike i u opsegu s kojim je suglasan osnivač ili suosnivači. Sredstva za osiguranje prostora i opreme osigurava osnivač muzeja te pravna osoba unutar koje je muzej. Navedeni muzej dužan je osigurati tehničku i fizičku zaštitu muzejske građe i muzejske dokumentacije sukladno propisima, u opsegu s kojim je suglasan osnivač ili suosnivači.

Člankom 13. propisuje se da se svi muzeji kojima su osnivači Republika Hrvatska odnosno jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave povezuju u Sustav muzeja Republike Hrvatske radi primjene jedinstvenoga stručnog pristupa obavljanju muzejske djelatnosti. Način i mjerila za povezivanje u Sustav muzeja Republike Hrvatske pravilnikom propisuje ministar nadležan za kulturu.

Člankom 14. propisuje se da matičnu djelatnost kao organizirani oblik stručnoga djelovanja provode matični muzeji kroz Sustav muzeja Republike Hrvatske. Matična djelatnost obuhvaća sljedeće poslove: stručno-savjetodavnu pomoć muzejima, unaprjeđenje stručnoga rada u muzejima i podizanje razine zaštite i očuvanja muzejske građe, usklađivanje rada i razvitka muzeja i koordinacije rada unutar Sustava muzeja, stručni nadzor nad radom muzeja te druge

poslove sukladno ovomu Zakonu. Određivanje statusa matičnoga muzeja unutar Sustava muzeja ovisi o vrsti i važnosti muzejske građe i muzejske dokumentacije kojima muzej raspolaže, stručnoj osposobljenosti djelatnika te opremi muzeja. Sredstva za obavljanje matične djelatnosti osiguravaju se u državnome proračunu. Ministar nadležan za kulturu pravilnikom određuje matične muzeje prema propisanim standardima i tijela koordiniranja unutar Sustava muzeja Republike Hrvatske.

Člankom 15. propisuje se da je Muzejski dokumentacijski centar središnje tijelo Sustava muzeja Republike Hrvatske koje obavlja sljedeće poslove: organizira i koordinira provođenje matične djelatnosti unutar Sustava muzeja Republike Hrvatske, prikuplja, obrađuje i objavljuje podatke o muzejima, muzejskoj građi, muzejskim zbirkama i muzejskoj dokumentaciji u muzejima u Republici Hrvatskoj, sudjeluje u planiranju digitalizacije muzejske građe i muzejske dokumentacije, prikuplja, obrađuje i objavljuje muzejsku statistiku i godišnja izvješća muzeja, provodi polaganje stručnih ispita za djelatnike muzejske struke, obavlja i druge poslove sukladno zakonu i statutu. Također se propisuje da Muzejski dokumentacijski centar vodi Upisnik javnih i privatnih muzeja u Republici Hrvatskoj u svrhu praćenja stanja u muzejskoj djelatnosti. Sadržaj i način vođenja Upisnika uređuje se pravilnikom koji donosi ministar nadležan za kulturu. Javni i privatni muzej dužan je dostaviti podatke za upis u Upisnik sukladno pravilniku o sadržaju i načinu vođenja upisnika javnih i privatnih muzeja u Republici Hrvatskoj, u roku od osam dana od pravomoćnosti rješenja o upisu muzeja, odnosno muzejske djelatnosti, u sudski ili drugi odgovarajući registar. Muzejski dokumentacijski centar postoji od 22. srpnja 1968. godine, a ovim Zakonom se navedeni Centar ustrojava kao središnje tijelo Sustava muzeja Republike Hrvatske. Naime, većinu ovlasti i obveza navedenih u ovom članku Muzejski dokumentacijski centar već od prije ima, tako provodi polaganje stručnih ispita za djelatnike muzejske struke, prikuplja, obrađuje i objavljuje muzejsku statistiku i dr.

Člankom 16. propisuje se da se muzej može osnovati kao ustanova, zaklada, udruga, zadruga ili trgovačko društvo, osim ako ovim Zakonom nije drugačije određeno. Navedenom odredbom su pokriveni svi pravni oblici u kojima se muzej može osnovati.

Člankom 17. određuje se da javni muzej kao ustanovu može osnovati Republika Hrvatska, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravna osoba u pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Privatni muzej može osnovati druga pravna i fizička osoba.

Muzej vjerske zajednice može osnovati vjerska zajednica. Republika Hrvatska, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravna osoba u pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu zajednički osnovati javni muzej. Također javni muzej mogu zajednički osnovati Republika Hrvatska, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i fizička i pravna osoba, a međusobna prava i obveze osnivača uređuju se ugovorom. Muzej u sastavu osniva pravna osoba kao svoju podružnicu, odnosno kao svoju ustrojstvenu jedinicu. Na ovaj način je omogućeno da sve vrste pravnih osoba mogu obavljati muzejsku djelatnost na način da ustanove ustrojstvenu jedinicu u svojem sastavu koje će obavljati navedenu djelatnost.

Člankom 18. propisuje se da se Muzej može osnovati ako su, osigurani uvjeti sukladno stručnim i tehničkim standardima za osnivanje muzeja i to: muzejska građa, muzejska dokumentacija relevantna za vrstu muzeja koji se osniva, prostor za obavljanje djelatnosti, oprema i sredstva za rad te sustav osiguranja za zaštitu muzejske građe i muzejske dokumentacije, rad stručnih djelatnika, plan rada i razvitka muzeja.

Iznimno će se stručnim i tehničkim standardima propisati koji od navedenih uvjeta je dužan osigurati osnivač za osnivanje muzeja vjerske zajednice, muzeja zajednice, eko-muzeja, galerije i samostalne zbirke. Postojanje uvjeta za osnivanje muzeja utvrđuje rješenjem ministarstvo nadležno za poslove kulture po prethodno pribavljenom mišljenju Hrvatskoga muzejskog vijeća. Osnivač muzeja dužan je pribaviti rješenje o postojanju uvjeta za osnivanje muzeja prije traženja upisa u sudski ili drugi registar. Protiv rješenja ministarstva nadležnog za poslove kulture žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Člankom 19. određuje se da se stručni i tehnički standardi za osnivanje muzeja, muzeja vjerske zajednice, muzeja zajednice, eko-muzeja, galerije i samostalne zbirke, za određivanje vrste muzeja s obzirom na vrstu građe i područje na kojem obavlja temeljnu djelatnost, za rad te za smještaj i čuvanje muzejske građe i muzejske dokumentacije, propisuju pravilnikom koji donosi ministar nadležan za kulturu.

Člankom 20. propisuje se da muzej prestaje s radom sukladno odredbama zakona. Odluka o prestanku rada i statusnim promjenama muzeja kojemu je osnivač ili suosnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravna osoba u pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave može se donijeti uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za poslove kulture, po pribavljenome mišljenju Hrvatskoga muzejskog vijeća. Nije dopuštena statusna promjena muzeja pripajanjem centrima za kulturu, otvorenim i pučkim učilištima i drugim ustanovama za obrazovanje odraslih kojima su osnivači općine i gradovi koji imaju iznad 10 000 stanovnika, odnosno spajanje muzeja u jednu ustanovu s prethodno navedenim ustanovama. Odluka o prestanku rada i statusnim promjenama muzeja mora sadržavati odredbe o zaštiti i smještaju muzejske građe i muzejske dokumentacije na temelju prethodnoga mišljenja Hrvatskoga muzejskog vijeća.

Člankom 21. propisuje se da se ustrojstvo i upravljanje muzejom uređuje statutom i/ili drugim općim aktom muzeja, odnosno općim aktom pravne osobe u čijem je sastavu, a u skladu sa zakonom i aktom o osnivanju.

Člankom 22. propisuje se da su tijela javnoga muzeja: ravnatelj, upravno vijeće i stručno vijeće, osim ako ovim Zakonom nije drugačije određeno. Privatni muzej ima tijela propisana posebnim zakonom te stručno vijeće sukladno odredbama ovoga Zakona.

Člankom 23. određeno je da javni muzej s više od pet zaposlenika ima upravno vijeće. Upravno vijeće ima pet ili sedam članova, od kojih većinu imenuje osnivač iz redova istaknutih kulturnih, javnih, znanstvenih djelatnika, pravnih, ekonomskih i financijskih stručnjaka, jednoga bira stručno vijeće, a ako ono nije osnovano, stručni muzejski djelatnici iz svojih redova, te jednoga člana biraju svi radnici sukladno zakonu kojim se uređuju radni odnosi. Za člana upravnoga vijeća osnivač može imenovati osobu koja ima završen sveučilišni diplomski ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij ili s njim izjednačen studij.

Način izbora članova upravnoga vijeća, trajanje mandata, donošenje odluka i druga pitanja u vezi s radom upravnoga vijeća uređuju se statutom javnoga muzeja.

Člankom 24. propisuje se da upravno vijeće: usvaja program rada i razvitka javnoga muzeja na prijedlog ravnatelja i uz pribavljeno mišljenje stručnoga vijeća, a ako ono nije osnovano, uz mišljenje stručnih muzejskih djelatnika, te nadzire njegovo izvršavanje, usvaja financijski plan i godišnji obračun te izvješće o izvršenju programa rada i razvitka javnoga muzeja, donosi statut uz prethodnu suglasnost osnivača, odnosno osnivača s većinskim udjelom,

donosi druge opće akte javnoga muzeja sukladno statutu te obavlja druge poslove određene zakonom, aktom o osnivanju i statutom.

Člankom 25. određuje se da javnim muzejom upravlja ravnatelj. Ravnatelj predstavlja i zastupa javni muzej u pravnome prometu i pred tijelima javne vlasti te obavlja druge poslove predviđene zakonom, aktom o osnivanju i statutom. Ako javni muzej nema upravno vijeće, ravnatelj obavlja i poslove koje obavlja upravno vijeće propisane ovim Zakonom.

Člankom 26. propisuje se da ravnatelja javnoga muzeja kojemu je osnivač Republika Hrvatska imenuje i razrješuje ministar nadležan za kulturu, a ako je Republika Hrvatska suosnivač javnoga muzeja, ravnatelja imenuje i razrješuje ministar nadležan za kulturu uz prethodno pribavljeno mišljenje suosnivača. Također se propisuje da ravnatelja javnoga muzeja, kojemu je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, imenuje i razrješuje osnivač, odnosno više osnivača sporazumno na prijedlog upravnoga vijeća, a način imenovanja i razrješenja pobliže se uređuje statutom i ugovorom osnivača. Nadalje, ravnatelja javnoga muzeja u kojem je zaposleno do pet zaposlenika, kojemu je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, imenuje i razrješuje osnivač, odnosno više osnivača sporazumno, a način imenovanja i razrješenja pobliže se uređuje statutom i ugovorom osnivača te da u tom slučaju javni natječaj za imenovanje ravnatelja raspisuje i provodi osnivač, odnosno jedan od osnivača utvrđen aktom o osnivanju, statutom ili ugovorom. Javni natječaj za imenovanje ravnatelja javnoga muzeja čiji je osnivač ili suosnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave raspisuje i provodi javni muzej, a ako isti ne raspiše javni natječaj za imenovanje ravnatelja u propisanome roku, natječaj će raspisati osnivač. Ravnatelj javnoga muzeja imenuje se na mandat od četiri godine i može biti ponovno imenovan.

Ako osnivač, odnosno osnivači, ne obave razrješenje i imenovanje ravnatelja javnoga muzeja kojemu je istekao mandat ili ovlast vršitelja dužnosti ravnatelja javnoga muzeja, tijelo nadležno za provedbu nadzora nad zakonitošću rada i općih akata javnoga muzeja razriješi će dužnosti ravnatelja i imenovati vršitelja dužnosti ravnatelja bez provođenja javnoga natječaja do imenovanja ravnatelja, odnosno vršitelja dužnosti ravnatelja od strane osnivača. Ravnateljem javnoga muzeja može se, na temelju predloženoga četverogodišnjeg programa rada, imenovati osoba koja ima završen diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij ili s njim izjednačen studij, najmanje pet godina rada u muzeju ili najmanje deset godina rada u kulturi, znanosti ili obrazovanju, odlikuje se stručnim, radnim i organizacijskim sposobnostima te ispunjava druge uvjete propisane statutom.

Iznimno, ako se na ponovljeni natječaj ne javi osoba koja ima propisane uvjete, za ravnatelja javnoga muzeja može se, na temelju predloženoga četverogodišnjeg programa rada, imenovati osoba koja ima završeno propisano obrazovanje, najmanje jednu godinu rada u muzeju ili najmanje pet godina rada u kulturi, odlikuje se stručnim, radnim i organizacijskim sposobnostima te ispunjava druge uvjete propisane statutom.

Za vršitelja dužnosti ravnatelja javnoga muzeja može se, bez provođenja javnoga natječaja, imenovati osoba koja ima završen diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij ili s njim izjednačen studij, a na ovu dužnost može se imenovati i osoba koja nije djelatnik javnoga muzeja.

Člankom 27. propisuje se da muzej u sastavu ima voditelja. Voditelj muzeja u sastavu pravne osobe kojoj je osnivač Republika Hrvatska mora ispunjavati iste uvjete kao i ravnatelj javnoga muzeja, a voditelj muzeja u sastavu kojemu je osnivač jedinica lokalne (regionalne) samouprave mora imati završen diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij ili s njim izjednačen studij. Voditelja muzeja imenuje i razrješava tijelo upravljanja pravne osobe u sastavu koje je muzej.

Člankom 28. propisuje se muzej s pet i više zaposlenih ima stručno vijeće. Stručno vijeće raspravlja o stručnim pitanjima rada muzeja, razmatra i predlaže programe rada, razmatra izvješća o radu, daje mišljenja i prijedloge u vezi s razvojem djelatnosti te obavlja i druge stručne poslove u skladu sa statutom muzeja. Također je propisano da stručno vijeće muzeja čine u pravilu svi stručni muzejski djelatnici muzeja, osim ako statutom muzeja, odnosno pravne osobe u čijem je sastavu muzej, nije određen drugačiji sastav stručnoga vijeća.

Člankom 29. propisuje se da su stručni muzejski djelatnici odgovorni za obavljanje svih stručnih poslova javnih muzeja za koje su zaduženi ili stekli odgovarajuća stručna muzejska zvanja. Stručnim muzejskim djelatnicima zaposlenim u javnom muzeju nije dopušteno obavljati poslove iz područja muzejske djelatnosti izvan muzeja bez prethodne pisane suglasnosti ravnatelja muzeja. Suglasnost mora sadržavati uvjete obavljanja odobrenih poslova. Ministar nadležan za kulturu donosi rješenje o stjecanju viših stručnih muzejskih zvanja i drugih viših zvanja u muzejskoj struci u skladu s odredbama pravilnika o stručnim muzejskim zvanjima i drugim zvanjima u muzejskoj djelatnosti te uvjetima i načinu njihova stjecanja uz stručno mišljenje Hrvatskoga muzejskog vijeća. Protiv rješenja o stjecanju viših stručnih muzejskih zvanja i drugih viših zvanja u muzejskoj struci žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor. Stručna muzejska zvanja i druga zvanja u muzejskoj djelatnosti te uvjete i način njihova stjecanja propisuje pravilnikom ministar nadležan za kulturu.

Člankom 30. propisuje se da su privatni muzeji dužni osigurati rad stručnih muzejskih djelatnika za obavljanje stručnih poslova u muzeju sukladno pravilniku kojim se propisuju stručni i tehnički standardi za muzeje te pravilniku kojim se propisuju stručna muzejska zvanja i druga zvanja u muzejskoj struci.

Člankom 31. određuje se da sredstva za rad muzeja osigurava osnivač, a sredstva za rad muzeja uključuju sredstva za plaće, sredstva za program, materijalne izdatke, kao i sredstva za investicije i investicijsko održavanje te otkup muzejske građe. Sredstva za posebne programe osigurava osnivač, a ovisno o svome interesu i tijela državne uprave u čijem je djelokrugu program koji se ostvaruje, kao i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na području kojih se program ostvaruje te druge pravne i fizičke osobe. Također je propisano da ministarstvo nadležno za poslove kulture može sudjelovati u osiguranju sredstva za rad muzeja iz stavka 1. ovoga članka, za redovito očuvanje i održavanje muzejskoga prostora, predmeta ili muzejske zbirke koji su u državnome vlasništvu, a nalaze se u muzeju kojemu je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, o čemu se sklapa ugovor. Sredstva za rad muzeja osiguravaju se i iz vlastitih prihoda, sponzorstvima, darovanjima i na drugi način u skladu sa zakonom.

Člankom 32. propisuje se da muzej kojemu je osnivač Republika Hrvatska i/ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave vodi financijsko poslovanje i računovodstvo u skladu s propisima za proračunske korisnike. Muzej vjerske zajednice osnovan kao ustanova i muzej osnovan kao zaklada vodi financijsko poslovanje i računovodstvo u skladu s propisima

za neprofitne organizacije. Muzej koji je osnovan kao ustanova kojoj je osnivač druga pravna osoba vodi financijsko poslovanje i računovodstvo u skladu s propisima za poduzetnike ako je pravna osoba osnivač obveznik utvrđivanja i plaćanja poreza na dobit za svoju ukupnu djelatnost ili je temeljni cilj osnivanja i djelovanja muzeja stjecanje dobiti. Muzej osnovan kao trgovačko društvo bez obzira na osnivača vodi financijsko poslovanje i računovodstvo u skladu s propisima za poduzetnike. Muzej osnovan kao udruga i zadruga vodi financijsko poslovanje i računovodstvo u skladu s posebnim propisima.

Člankom 2. stavkom 6. Zakona o porezu na dobit (Narodne novine, br. 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16 i 115/16) propisano je koji se organizacijski oblici ne smatraju obveznicima poreza na dobit (izuzetak je ako obavljaju gospodarsku djelatnost). Sukladno navedenom članku, državne ustanove, ustanove jedinica područne (regionalne) samouprave, ustanove jedinica lokalne samouprave, državni zavodi, vjerske zajednice, političke stranke, sindikati, komore, udruge, umjetničke udruge, dobrovoljna vatrogasna društva, zajednice tehničke kulture, turističke zajednice, sportski klubovi, sportska društva i savezi, zaklade i fundacije nisu obveznici poreza na dobit.

Člankom 33. se propisuje da stručni nadzor nad radom muzeja obavlja matični muzej ili drugi muzej koji ministarstvo nadležno za poslove kulture ovlasti. Stručni nadzor nad radom matičnih muzeja i zaštitom njihove muzejske građe i muzejske dokumentacije provodi ministarstvo nadležno za poslove kulture. Muzej je dužan matičnom muzeju ili drugom muzeju koji ministarstvo nadležno za poslove kulture ovlasti, na zahtjev, omogućiti uvid u podatke potrebne za obavljanje stručnoga nadzora. Matični muzej dužan je ministarstvu nadležnom za poslove kulture, na zahtjev, omogućiti uvid u podatke potrebne za obavljanje stručnoga nadzora.

Člankom 34. određuje se da nadzor nad zakonitošću rada i općih akata muzeja kojemu je osnivač ili suosnivač Republika Hrvatska ili pravne osobe kojoj je ona osnivač ili suosnivač obavlja ministarstvo nadležno za poslove kulture. Nadzor nad zakonitošću rada i općih akata muzeja kojemu je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te druga pravna i fizička osoba obavlja ured državne uprave u županiji na području koje je njegovo sjedište, odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba.

Člankom 35. propisuje se da ako nadležno tijelo u obavljanju nadzora nad zakonitošću rada i općih akata utvrdi da muzej, odnosno muzej u sastavu, ne ispunjava koji od sljedećih uvjeta: muzejska građa, muzejska dokumentacija relevantna za vrstu muzeja koji se osniva, prostor za obavljanje djelatnosti, oprema i sredstva za rad te sustav osiguranja za zaštitu muzejske građe i muzejske dokumentacije, rad stručnih djelatnika, plan rada i razvitka muzeja te stručne i tehničke standarde iz ovoga Zakona, odredit će osnivaču rok u kojem je dužan otkloniti uočene nedostatke. Ne otkloni li osnivač uočene nedostatke u određenome roku, nadležno upravno tijelo donijet će rješenje o zabrani rada muzeja, odnosno muzeja u sastavu. Protiv rješenja o zabrani rada koje je donijelo nadležno upravno tijelo iz članka 34. stavka 1. ovoga Zakona žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor. Protiv rješenja o zabrani rada koje je donijelo nadležno upravno tijelo iz članka 34. stavka 2. ovoga Zakona može se podnijeti žalba ministarstvu nadležnom za poslove kulture.

Člankom 36. određuje se da je Hrvatsko muzejsko vijeće savjetodavno tijelo pri ministarstvu nadležnom za poslove kulture koje obavlja stručne i druge poslove muzejske djelatnosti u skladu s odredbama ovoga Zakona, a osobito: razmatra stanje u muzejskoj djelatnosti u Republici Hrvatskoj, predlaže opće i specifične mjere i programe za poticanje razvitka i unaprjeđivanja muzejske djelatnosti, potiče unaprjeđenje normi i propisa od značenja za

muzejsku djelatnost, daje preporuke i mišljenja o pojedinim pitanjima iz područja muzejske djelatnosti, vrednuje i predlaže financiranje programskih aktivnosti pravnih osoba iz područja muzejske djelatnosti, obavlja poslove predviđene ovim Zakonom i drugim propisima, kao i druge poslove koje mu povjeri ministarstvo nadležno za poslove kulture, te daje mišljenje ministarstvu nadležnom za poslove kulture o stjecanju viših zvanja u muzejskoj struci. Hrvatsko muzejsko vijeće ima predsjednika i šest članova. Predsjednika i članove Hrvatskoga muzejskog vijeća imenuje i razrješuje ministar nadležan za kulturu. Za predsjednika i članove Hrvatskoga muzejskog vijeća imenuju se osobe koje su istaknuti stručnjaci u području muzejske djelatnosti.

Ministar nadležan za kulturu pokreće postupak imenovanja predsjednika i članova Hrvatskoga muzejskog vijeća javnim pozivom muzejskim strukovnim udrugama, muzejima te muzejima u sastavu i drugim osobama povezanim s muzejskom djelatnošću da podnesu pisane i obrazložene prijedloge kandidata za izbor predsjednika i članova Hrvatskoga muzejskog vijeća. Javni poziv objavljuje se na mrežnim stranicama ministarstva nadležnog za poslove kulture, a rok za podnošenje prijedloga ne može biti kraći od 30 dana od dana objave javnoga poziva. Mandat članova Hrvatskoga muzejskog vijeća traje četiri godine. Hrvatsko muzejsko vijeće donosi poslovnik o svome radu, dok stručne i administrativne poslove za Hrvatsko muzejsko vijeće obavljaju stručne službe ministarstva nadležnog za poslove kulture.

Člankom 37. propisuje se da se sredstva za rad Hrvatskoga muzejskog vijeća osiguravaju u državnom proračunu.

Člankom 38. propisuju se prekršajne odredbe.

Člankom 39. određuje se da je muzej te muzej unutar pravne osobe dužan uskladiti svoj statut i druge opće akte i svoj rad s odredbama ovoga Zakona u roku od 120 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona. Muzejsko vijeće muzeja koji je ustrojen prema odredbama Zakona o muzejima (Narodne novine, broj 110/15) i čiji je sastav u skladu s ovim Zakonom nastavlja rad do isteka mandata, odnosno razrješnja kao upravno vijeće prema odredbama ovoga Zakona.

Člankom 40. propisuje se da Hrvatsko muzejsko vijeće imenovano prema odredbama Zakona u muzejima (Narodne novine, broj 110/15) nastavlja s radom do imenovanja Hrvatskog muzejskog vijeća prema odredbama ovoga Zakona. Ministar nadležan za kulturu će u roku od šezdeset dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona pokrenuti postupak imenovanja predsjednika i članova Hrvatskog muzejskog vijeća objavom javnog poziva sukladno članku 36. ovoga Zakona.

Člankom 41. propisuje se da je Muzej koji nije u cijelosti inventarizirao muzejsku građu i dokumentaciju dužan pristupiti inventarizaciji muzejskih predmeta koji do stupanja na snagu ovoga Zakona nisu uvedeni u inventarnu knjigu. Ravnatelj muzeja, odnosno voditelj muzeja unutar pravne osobe, dužan je u roku od devedeset dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti program inventarizacije i upisa muzejske građe i dokumentacije u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske s utvrđenim vremenskim rokom izvršenja do 31. prosinca 2020. godine i o tome obavijestiti ministarstvo nadležno za poslove kulture kao i izvještavati ministarstvo nadležno za poslove kulture o tijeku izvršavanja navedenog programa svakih šest mjeseci.

Člankom 42. određuje se da je muzejska građa i muzejska dokumentacija koja je imala status društvenoga vlasništva, a na dan stupanja na snagu Zakona o ustanovama zatečena je u javnim ustanovama, muzejima i galerijama te muzejima, galerijama i zbirkama unutar javnih ustanova, državno vlasništvo. Vlada Republike Hrvatske može vlasništvo nad navedenom muzejskom građom i muzejskom dokumentacijom prenijeti na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, koji su osnivači muzeja, odnosno osnivače muzeja u sastavu, kod kojih se ta muzejska građa i muzejska dokumentacija nalazi, ako su je u cijelosti inventarizirali.

Člankom 43. propisuje se da će ministar nadležan za kulturu donijeti u roku od šest mjeseci dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona: Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja dokumentacije o muzejskoj građi i muzejskoj djelatnosti, načinu stručnog vrednovanja muzejske građe radi uspostavljanja zaštite upisom u inventarnu knjigu javnog muzeja, postupak revizije muzejske građe te utvrđuju uvjeti i način ostvarivanja uvida u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju, Pravilnik o načinu i mjerilima za povezivanje u Sustav muzeja Republike Hrvatske, Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja Upisnika javnih i privatnih muzeja u Republici Hrvatskoj, Pravilnik o stručnim i tehničkim standardima za osnivanje muzeja, za određivanje vrste muzeja s obzirom na vrstu građe i područje na kojem obavlja temeljnu djelatnost, za rad te za smještaj i čuvanje muzejske građe i muzejske dokumentacije, Pravilnik o stručnim muzejskim zvanjima i drugim zvanjima u muzejskoj djelatnosti te uvjetima i načinu njihova stjecanja. Do stupanja na snagu navedenih propisa, primjenjivat će se Pravilnik o očevidniku muzeja te muzeja, galerija i zbirki unutar ustanova i drugih pravnih osoba (Narodne novine, broj 96/99), Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja uvida u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju (Narodne novine, broj 115/01), Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi (Narodne novine, broj 108/02), Pravilnik o načinu i mjerilima za povezivanje u sustav muzeja Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 120/02 i 82/06), Pravilnik o stručnim i tehničkim standardima za određivanje vrste muzeja, za njihov rad, te za smještaj muzejske građe i muzejske dokumentacije (Narodne novine, broj 30/06) i Pravilnik o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u muzejskoj struci (Narodne novine, br. 97/10 i 112/11).

Članak 44. je završna odredba kojom se propisuje da stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o muzejima (Narodne novine, broj 110/15).

Člankom 45. propisuje se stupanje na snagu ovoga Zakona.

IV. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Hrvatski sabor je na 7. sjednici, održanoj 23. ožujka 2018. godine, prihvatio Prijedlog zakona o muzejima te uputio predlagatelju primjedbe, prijedloge i mišljenja radi priprema Konačnog prijedloga zakona. Razlike između rješenja koja se predlažu ovim zakonom u odnosu na rješenja iz Prijedloga zakona su sljedeće:

Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu smatra da je u članku 2. podstavku 3. riječ "znanja" potrebno brisati, budući da kompetencije po definiciji predstavljaju skup znanja, vještina i stavova. Navedena primjedba je prihvaćena i riječ "znanja" je brisana. Isti Odbor nadalje smatra da je izostavljena formulacija muzeja kao neprofitne pravne osobe, budući da se prema Međunarodnom savjetu za muzeje, muzej definira kao neprofitna ustanova, a izostavljanje navedene formulacije onemogućit će povlačenje sredstava iz fondova Europske unije. Navedena primjedba je prihvaćena, te je u članku 3. točki 3. predloženog zakona javni muzej definiran kao neprofitna pravna osoba kojoj je osnivač Republika Hrvatska i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili pravna osoba u njihovom pretežitom vlasništvu.

Klub zastupnika Živog zida i SNAGA-e te klub zastupnika SDP-a predlažu da se vrati pojam muzeja kao "neprofitne ustanove", ujedno ističu da je pogrešno navedeno da se muzejom smatra i svaka pravna osoba ili ustrojstvena jedinica pravne osobe koja u svome nazivu ima naziv "galerija" i "zbirka", budući da se u taj pojam može uključiti, primjerice Gliptoteka ili spomen ploča u Jasenovcu. Navedena primjedba je prihvaćena te je definirana galerija, muzej zajednice, eko muzej i samostalna zbirka.

Odbor za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora smatra da je u članku 11. stavku 2. predloženog zakona suvišno isticati da se upravni spor pokreće tužbom pred nadležnim upravnim sudom, pa je u članku 11. stavku 2. i u članku 18. stavku 5. Konačnog prijedloga zakona navedeno brisano, te su prihvaćena i druga nomotehnička poboljšanja teksta.

Nadalje, Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskoga sabora smatra da je u članku 13. stavku 1. predloženog zakona potrebno precizirati obuhvat muzeja povezanih u Sustav muzeja Republike Hrvatske s formulacijom: "muzeji čiji je osnivač Republika Hrvatska, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave". Navedeni prijedlog je prihvaćen.

Prema prijedlogu Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora, zamijenjena su mjesta stavcima 3. i 4. u članku 15. predloženog zakona. Odbor za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora smatra da je u članku 36. stavku 5. potrebno istaknuti da se postupak imenovanja pokreće javnim pozivom, budući da se javni poziv razrađuje dalje u članku te je navedeni prijedlog prihvaćen. Također, prihvaćen je prijedlog navedenog Odbora da se ujednače rokovi u članku 41. predloženog zakona.

Osim toga, u tekst Konačnog prijedloga zakona, unesene su sljedeće izmjene u svrhu poboljšanja pojedinih odredbi i izričaja:

U članku 9. stavku 3., kao i u članku 11. stavku 1. dodane su riječi "te ministarstva nadležnog za poslove zaštite prirode ako se radi o muzejskoj građi koja predstavlja zaštićeni dio prirode", tako da je propisano da prodaju, darovanje i zamjenu muzejske građe s pratećom dokumentacijom može obaviti javni muzej samo uz prethodno odobrenje ministarstva nadležnog za poslove kulture po pribavljenom mišljenju Hrvatskog muzejskog vijeća, te ministarstva nadležnog za poslove zaštite prirode ako se radi o muzejskoj građi koja predstavlja zaštićeni dio prirode. Također je propisano da o smještaju te premještaju muzejske građe i muzejske dokumentacije javnih muzeja odluku donosi ministarstvo nadležno za poslove kulture uz prethodno mišljenje Hrvatskog muzejskog vijeća, te ministarstva nadležnog za poslove zaštite prirode ako se radi o muzejskoj građi koja predstavlja zaštićeni dio prirode.

Također, u članku 29. stavku 2. predloženog zakona propisano je da stručnim muzejskim djelatnicima zaposlenim u javnom muzeju nije dopušteno obavljati poslove iz područja muzejske djelatnosti izvan muzeja bez prethodne pisane suglasnosti ravnatelja muzeja. Suglasnost mora sadržavati uvjete obavljanja odobrenih poslova, a na ovaj način osigurat će se poštivanje zabrane natjecanja radnika s poslodavcem.

Nadalje, u članku 31. stavku 3. precizirano je da ministarstvo nadležno za poslove kulture može sudjelovati u osiguranju sredstva za rad muzeja, iz stavka 1. ovoga članka, za redovito očuvanje i održavanje muzejskoga prostora, predmeta ili muzejske zbirke koji su u državnome vlasništvu, a nalaze se u muzeju kojemu je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, o čemu se sklapa ugovor. Na ovaj način osigurat će se mogućnost sufinanciranja od strane ministarstva nadležnog za poslove kulture sredstava za rad muzeja, kada se radi o zaštiti i očuvanju muzejskih predmeta i prostora u državnom vlasništvu.

Također su precizirane odredbe koje se odnose na prekršaje. U prijelaznim odredbama dodan je novi članak 40., kojim se uređuje nastavak rada Hrvatskog muzejskog vijeća imenovanog prema Zakonu o muzejima (Narodne novine, br. 110/15) do imenovanja Hrvatskog muzejskog vijeća prema odredbama ovoga zakona, te određuje da je ministar nadležan za kulturu dužan roku od šezdeset dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona pokrenuti postupak imenovanja predsjednika i članova Hrvatskog muzejskog vijeća objavom javnog poziva sukladno članku 36. ovoga zakona. Imajući u vidu ulogu Hrvatskog muzejskog vijeća predviđenu ovim zakonom, potrebno je osigurati i sastav Vijeća koje će pratiti provedbu zakona i pridonijeti izradi podzakonskih propisa.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskoga sabora predložio je da se u članku 3. predloženog zakona definiraju i one ustanove koje obavljaju muzejsku djelatnost, a u svom nazivu nisu osnovane/definirane kao muzeji, poput Gliptoteke, određenih spomen područja itd. Navedeni prijedlog nije prihvaćen, jer su postojećom definicijom obuhvaćene i institucije poput Gliptoteke, koje su u sastavu pravnih osoba.

Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista predložio je da se izraz "obrazovanja" u članku 3. točki 2. izmijeni u "edukacija", što nije prihvaćeno jer izraz "obrazovanje" više odgovara stvarnoj ulozi muzeja u suvremenom društvu. Također, Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista predložio je da se u članku 23. stavku 2. umjesto riječi "osnivač" navede "predstavničko tijelo osnivača", a navedeni prijedlog nije prihvaćen jer je riječ o materiji koju uređuje Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.